
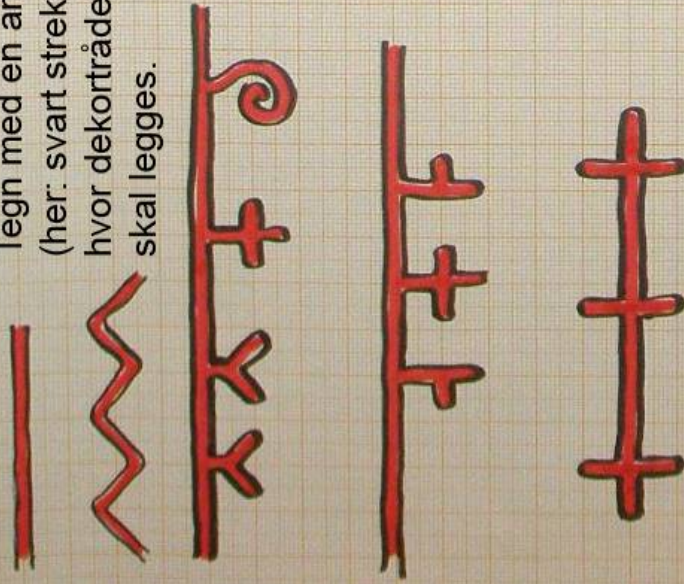

EGET BRODERIMOTIV FOR LEGGSØM INSPIRERT AV SØRSAMISK TINNTRÅDBRODERI.

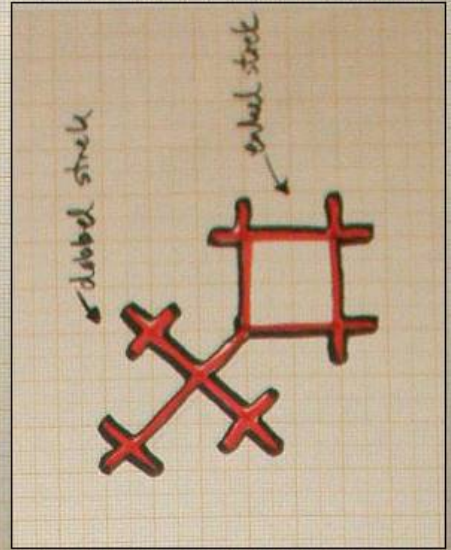
Fag:	Kunst & håndverk	
Kompetansemål/trinn	Etter 10. årstrinn Mål for opplæringen er at eleven skal kunne <ul style="list-style-type: none"> • bruke ulike materialer og redskaper i arbeid med bilder ut fra egne interesser • stilisere motiver med utgangspunkt i egne skisser i arbeid med mønster, logo, skilt og piktogrammer • samtale om hvordan urfolk og andre kulturer har påvirket og inspirert ulike designuttrykk 	
Grunnleggende ferdigheter:	<p><i>Å kunne uttrykke seg skriftlig</i> i kunst og håndverk innebærer blant annet å uttrykke seg visuelt ved hjelp av tegn og symboler. Utvikling av skriftlig og visuell kompetanse skjer ved å omsette fakta, ideer og holdninger til tegn.</p> <p><i>Å kunne regne</i> i kunst og håndverk innebærer: Sammenhengen mellom estetikk og geometri er også et vesentlig aspekt i arbeidet med dekor (...). Regneferdighet kreves også i arbeid med ulike materialer og teknikker.</p>	
Fagstoff:	<p>Tinntrådbroderiet er en teknikk som er spesiell for den samiske kulturen. Både kofter og utstyr som seletøy til rein ble dekorert. På slutten av 1800-tallet forsvant nesten tinntråden til fordel for perlebroderi og bruk av ulltråd. Motivene var de samme. Rundt 1925 startet en kursvirksomhet for å få tinntrådradisjonen på beina igjen.</p> <p>Broderiteknikken som brukes er enkel leggsøm. Dekortråden legges på forsiden av stoffet i følge mønsteret og en tynnere tråd brukes til å sy dekortråden fast med små sting.</p> <p>Leggsøm var mye brukt i Norge i middelalderen, som i Europa.</p> <p>Se mer i Maja Dunfjell, <i>Tjaalehtjimmie. Form og innhold i sørsamisk ornamentikk</i>, side 159-188. Saemien Sijte, Snåsa 2006.</p> <p>Den oppgaven passer å brukes sammen med oppgaven Kaffepose med tinntrådbroderi : http://samiskkunstkultursamfunn.wordpress.com/2010/05/31/oppgavekaffepose-med-tinntradbrodueri/</p>	 <p>fra saamiblog http://www.flickr.com/photos/28772513@N07/5264896762/ L</p>

Lenker:	Draktttradisjoner og sølv (litt om sørsamisk tinntrådbroderi): http://www.ntnu.no/c/document_library/get_file?uuid=7f512d2c-5b71-4e15-ae67-ade91f33bab8&groupId=10476 Leggsøm: http://snl.no/leggs%C3%B8m Forenkling, stilisering: http://ndla.no/sites/default/files/forenkling-stilisering-abstrahering.pdf
Tema:	Forenkling, stilisering av motiv valgt ut fra egne interesser. Sørsamisk tinntrådbroderi og ornamentikk. Leggsøm. Eget uttrykk.
Oppgavens tittel:	Utvikling av eget broderimotiv for leggsøm inspirert av sørsamisk tinntrådbroderi.
Tid/timer	6-8 timer
Produkt/teknikk:	Tegning. Broderi – tinntråd, perler ull- eller bomullstråd på ullstoff eller skinn.
Materialer:	Papir, gjerne rutepapir. Tinntråd, perler eller bomullstråd. Sytråd. Ullstoff eller skinn. Vlieselin.
Verktøy:	Blyant, fargeblyanter eller tusjer med farge. Brodernåler og synåler.
OPPGAVE	<p>I denne oppgaven skal du utvikle ditt eget motiv som du skal utføre i leggsøm. Du skal forenkle eller stilisere et motiv du selv velger ut fra egne interesser.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sett opp en liste over ting som interesserer deg: fritidsinteresser, noe du er glad i, noe du drømmer om. Tegn enkle skisser av gjenstander som kan representere interessen. Du kan også lete på internett etter bilder som forteller noe om interessen din og lage en idécollage. 2. Nå skal du velge et bilde eller en gjenstand som du skal bearbeide ved å forenkle, stilisere eller abstrahere. Fjern uvesentlige detaljer og få frem det typiske ved motivet. Når du har jobbet litt med forenkling, skal du tegne motivet slik at du kan <i>tegne hele formen med en linje</i>. Dette fordi du skal bruke leggsømteknikken til å sy motivet og da skal du legge dekortråden på stoffet i følge linjene i tegningen din. Se eksempler på sørsamisk tinntrådbroderi: http://flic.kr/p/92eYo7 . Du kan også tegne slik at to tråder går parallelt over linjene i tegningen og skille lag noen steder for å lage detaljer. Se eksempler under. 3. Broderi. Tegn opp motivet ditt på vlieselin og stryk fast på baksiden av stoffet du skal brodere på. Du må ha to tråder. En tråd som er dekortråden som skal legges på forsiden av stoffet og en annen tråd som du skal bruke til å sy fast dekortråden med. Du må følge med på begge sidene av stoffet for at dekortråden skal ligge riktig i forhold til motivet ditt. 4. Montering. Etter hva slags produkt du skal bruke broderiet på (kaffepose, anheng eller annet.)
Vurderingskriterier:	<ul style="list-style-type: none"> - At du har utviklet et motiv ut fra egne interesser som egner seg for leggsømteknikken - Utførelsen av broderiet - Utførelsen av monteringen

Tegn motivet med en farge.
 Tegn med en annen farge
 (her: svart strek) for å vise
 hvor dekortråden
 skal legges.

Enkle sørsamiske motiver.

Eksempler på andre ikke-samiske motiver:

